

UCHWAŁA NR LV/338/2023
RADY POWIATU NOWODWORSKIEGO

z dnia 27 kwietnia 2023r.

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata
2023 - 2025.**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526 z późn. zm.) oraz art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022r. poz. 447 z późn. zm.) Rada Powiatu Nowodworskiego uchwala, co następuje:

- § 1.** Przyjmuje się do realizacji Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2023 -2025, w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.
- § 2.** Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Mazowieckim.
- § 3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

/-/ Zdzisław Szmytkowski

Załącznik

do uchwały Rady Powiatu Nowodworskiego

Nr LV/338/2023

z dnia 27 kwietnia 2023 r.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2023-2025

Spis treści

Wstęp.....	3
Podstawy prawne i programowe	4
Adresaci	4
Realizatorzy programu.....	5
Termin i miejsce realizacji.	5
Organizacja pieczy zastępczej.....	6
Rola organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.....	6
Zadania powiatu.....	8
Formy pieczy zastępczej	10
Rodzinna piecza zastępcza	10
Instytucjonalna piecza zastępcza	12
Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej	13
Piecza zastępcza w powiecie nowodworskim	14
Rodzinna piecza w powiecie nowodworskim	15
Instytucjonalna piecza zastępcza w powiecie nowodworskim.....	16
Usamodzielniani w powiecie nowodworskim.	17
Cele programu	18
Cele szczegółowe i proponowane zadania do zrealizowania na lata 2023-2025.....	20
Limit rodzin zastępczych zawodowych.....	29
Ewaluacja i monitoring	30

Wstęp

Rodzina jest podstawową niezastąpioną grupą społeczną, środowiskiem, w którym powinien odbywać się naturalny proces kształtowania osobowości jej wszystkich członków, szczególnie zaś dzieci. Szczególną funkcją rodziny jest zaspokajanie potrzeb: bezpieczeństwa, bliskiego kontaktu i przebywania z drugim człowiekiem, akceptacji, kochania i bycia kochanym, samorealizacji, rozwoju intelektualnego. Gdy rodzina naturalna nie zabezpiecza tych potrzeb, konieczne jest wsparcie jej, w rozwiązywaniu problemów uniemożliwiających prawidłowe realizowanie funkcji opiekuńczo – wychowawczych. W sytuacji, gdy niemożliwe jest sprawowanie bezpośredniej opieki nad dzieckiem przez rodzinę naturalną, konieczne jest zapewnienie mu bezpiecznego środowiska wychowawczego. Piecza zastępcza sprawowana jest w formie rodzinnej i instytucjonalnej, w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców, którym została ograniczona, zawieszona lub odebrana władza rodzicielska. Piecza zastępcza jest to ogół przedsięwzięć o charakterze wychowawczym, socjalnym, organizacyjno-prawnym mających na celu przywrócenie funkcji rodzinom, które z różnych powodów nie sprawują, bądź z przyczyn od nich niezależnych nie są w stanie sprawować pieczy nad dzieckiem. Piecza zastępcza służy zapewnieniu dziecku całodobowej opieki i wychowania oraz zaspokojeniu jego niezbędnych potrzeb, w szczególności emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny.

Podstawowym zadaniem osób sprawujących pieczę zastępczą nad dzieckiem jest:

- 1) troska o bezpieczeństwo dziecka;
- 2) podtrzymywanie osobistych stosunków między dzieckiem a jego rodziną naturalną oraz informowanie jej o rozwoju dziecka (o ile nie jest to sprzeczne z interesem dziecka);
- 3) zapewnienie tożsamości dziecka - etnicznej, językowej, kulturowej i religijnej;
- 4) zapewnienie ciągłości wychowania otrzymanego przez dzieci od rodziców biologicznych;

- 5) troska o stworzenie właściwych warunków rozwoju: zapewnienie edukacji w przedszkolu lub szkole, dbałość o rozwój uzdolnień i zainteresowań, pomoc w usamodzielnieniu;
- 6) troska o racjonalne wyżywienie i ubranie dziecka;
- 7) zapewnienie opieki zdrowotnej;
- 8) ponoszenie odpowiedzialności cywilnej za dziecko i jego czyny;
- 9) dochodzenie należnych dziecku środków finansowych i materialnych (np. alimenty, renty rodzinne, zasiłki);
- 10) przygotowanie dziecka do: godnego, samodzielnego, odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobycia umiejętności społecznych.

Podstawy prawne i programowe

Działania podejmowane w zakresie Programu realizowane będą w oparciu o Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie nowodworskim oraz następujące akty prawne:

- 1) ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 2) ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- 3) ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego wolontariacie;
- 4) ustawę z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym.

Adresaci

Grupę docelową, do której adresowane są działania podejmowane w ramach Programu stanowią:

- 1) rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu nowodworskiego;
- 2) dyrektorzy i wychowawcy placówek opiekuńczo - wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu nowodworskiego oraz działających na zlecenie powiatu nowodworskiego;
- 3) kandydaci do pełnienia funkcji opiekunów zastępczych;

- 4) usamodzielniani wychowankowie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej

Realizatorzy programu

Koordynatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Mazowieckim.

Cele zakładane w Programie realizowane będą przy współpracy ze:

- 1) Starostwem Powiatowym w Nowym Dworze Mazowieckim, w zakresie zabezpieczenia środków finansowych do realizacji programu;
- 2) Organizacjami pożytku publicznego, w zakresie prowadzenia placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz w zakresie współpracy z usamodzielnianymi wychowankami pieczy zastępczej;
- 3) Sądami rodzinnymi wraz z zespołami kuratorskiej służby sądowej w zakresie pracy z rodzicami biologicznym;
- 4) Wojewódzkim Ośrodkiem Adopcyjnym Oddział Zamiejscowy w Ciechanowie- w przypadku regulacji prawnej dziecka zgłoszenie do ośrodka Adopcyjnego, wszczęcie procedury adopcyjnej;
- 5) ośrodkami pomocy społecznej, w zakresie realizacji planów pracy z rodzicami naturalnymi na rzecz powrotu dzieci objętych pieczą zastępczą do rodziny naturalnej;
- 6) Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w zakresie diagnozy możliwości szkolnych dziecka oraz diagnozy innych dysfunkcji w zakresie funkcjonowania dziecka;
- 7) Instytucjami oświatowymi, w zakresie współpracy w procesie wychowawczym dziecka;
- 8) Wolontariuszami w zakresie pomocy w nauce, organizowaniu czasu wolnego, pomocy przy organizacji imprez środowiskowych.

Termin i miejsce realizacji.

Działania planowane w ramach Programu realizowane będą na terenie powiatu nowodworskiego. Program realizowany będzie w latach 2023 - 2025.

Organizacja pieczy zastępczej

Rola organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

Na terenie powiatu nowodworskiego funkcję organizatora rodzinnej pieczy zastępczej pełni Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Mazowieckim, w którego strukturze powstał zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 76 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy:

- 1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 4) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
- 5) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 6) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- 7) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
- 8) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;

- 9) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, centrum usług społecznych, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
- 10) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 11) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- 12) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 13) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą;
- 14) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 warunki powierzenia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 15) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- 16) zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;
- 17) przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy;
- 18) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 19) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki,

w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

Zadania powiatu

Obowiązek zapewnienia pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki ze strony rodziców naturalnych spoczywa na samorządzie powiatowym. Ponadto do zadań własnych powiatu wynikających z Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 9 czerwca 2011 r. art. 180 należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;
- 2) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- 3) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- 4) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- 5) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
- 6) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 7) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania: grup wsparcia, specjalistycznego poradnictwa;
- 8) wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 9) zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;

- 10) prowadzenie rejestru danych, o którym mowa w art. 46 rejestr osób zakwalifikowanych do pełnienia lub pełniących pieczę zastępczą;
- 11) kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej albo centrum usług społecznych dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
- 12) finansowanie:
 - a. świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - b. pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
 - c. szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego;
- 13) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 zadania ministra właściwego do spraw rodziny ust. 3;
- 14) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji, o której mowa w art. 193 opłaty rodziców za pobyt dziecka w pieczy zastępczej ust. 8.

Zgodnie z art. 182 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej wykonywane są na zlecenie starosty przez powiatowe centrum pomocy rodzinie oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Podział kompetencji w świetle ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przedstawia się następująco:

Gmina ma za zadanie wspieranie rodziny naturalnej tj. pomoc w opiece i wychowaniu dziecka, praca z rodziną w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Powiat organizuje pieczę zastępczą rodzinną bądź instytucjonalną oraz organizuje pomoc dla osób usamodzielnianych. Natomiast na poziomie województwa organizowane jest postępowanie adopcyjne poprzez Ośrodek Adopcyjny oraz organizowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej w postaci Regionalnej Placówki Opiekuńczo – Terapeutycznej oraz Interwencyjnego Ośrodka Preadopcyjnego.

Formy pieczy zastępczej

Rodzinna piecza zastępcza

Rodziną pieczę zastępczą stanowią rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka. W ramach rodzin zastępczych wyróżnia się rodziny: spokrewnione, niezawodowe oraz zawodowe, w tym zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego oraz zawodowe specjalistyczne. Opiekę nad dziećmi sprawują wówczas wstępni (dziadkowie, pradiadkowie) lub rodzeństwo dziecka.

Rodzinę zastępczą niezawodową i zawodową tworzą osoby niebędące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. W zawodowej rodzinie zastępczej lub rodzinie zastępczej niezawodowej w tym samym czasie może przebywać łącznie nie więcej niż 3 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletniość, przebywając w pieczy zastępczej. W przypadku konieczności umieszczenia w rodzinie zastępczej liczego rodzeństwa, liczba dzieci w zawodowej rodzinie zastępczej może się zwiększyć za zgodą rodziny zastępczej oraz przy pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W zawodowej rodzinie zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego umieszcza się nie więcej niż 3 dzieci na okres 4 miesięcy do czasu unormowania sytuacji życiowej dziecka, w wyjątkowych sytuacjach pobyt za zgodą organizatora rodzinnej pieczy zastępczej może być przedłużony do 8 miesięcy. Rodzina zawodowa o charakterze pogotowia rodzinnego otrzymuje dodatkowe miesięczne wynagrodzenie z tytułu pozostawania w gotowości przyjęcia dziecka.

W rodzinie zastępczej zawodowej specjalistycznej umieszcza się dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r.

o postępowaniu w sprawach nieletnich, małoletnie matki z dziećmi. W rodzinie zastępczej zawodowej specjalistycznej nie można w tym samym czasie umieścić dzieci legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z dziećmi na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich.

W rodzinnym domu dziecka w tym samym czasie nie może przebywać łącznie więcej niż 8 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletniość, przebywając w pieczy zastępczej. Liczba umieszczonych dzieci może się zwiększyć po uzyskaniu zgody prowadzącego rodzinny dom dziecka i pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka muszą spełniać warunki, wymienione w art. 42 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 9 czerwca 2011 r. :

- 1) dawać rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej;
- 2) nie być obecnie ani w przeszłości pozbawione władzy rodzicielskiej, oraz władza rodzicielska nie może być im ograniczona ani zawieszona;
- 3) wypełniać obowiązek alimentacyjny – w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego;
- 4) nie być ograniczone w zdolności do czynności prawnych;
- 5) potwierdzić zdolność do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem zaświadczeniem lekarskim o stanie zdrowia wystawionym przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz opinią o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wystawioną przez psychologa, który posiada co najmniej wykształcenie wyższe magisterskie na kierunku psychologia oraz 2-letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym;
- 6) przebywać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) zapewniać odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb, w tym:
 - a. rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego,
 - b. właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań,
 - c. wypoczynku i organizacji czasu wolnego.

Pełnienie funkcji rodziny zastępczej niezawodowej lub zawodowej oraz prowadzenie rodzinnego domu dziecka może być powierzone osobom, które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. W przypadku rodziny zastępczej niezawodowej, co najmniej jedna osoba tworząca tę rodzinę musi posiadać stałe źródło dochodów.

Instytucjonalna piecza zastępcza

Ze względu na specyfikę funkcjonowania wyróżnia się różne typy instytucjonalnej pieczy zastępczej:

1. Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego, jej zadaniem jest przede wszystkim zapewnienie całodobowej opieki, zaspokojenie w/w potrzeb, zapewnienie zajęć wychowawczych, korekcyjnych, kompensacyjnych, logopedycznych i terapeutycznych, które mają na celu zadośćuczynić brak wychowania w rodzinie.
2. Placówka opiekuńczo wychowawcza typu interwencyjnego: jej zadaniem jest doraźna opieka nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej. W szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia dziecku opieki. Do tego rodzaju placówki przyjmuje się dzieci: na podstawie orzeczenia sądu, w przypadku, gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub osoby trzeciej lub umieszcza się dziecko w trybie nagłym na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
3. Placówka opiekuńczo wychowawcza typu specjalistyczno-terapeutycznego: sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii. Placówka zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także rodzinnego.
4. Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego: wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę

licznemu rodzeństwu. W placówce typy rodzinnej nie może przebywać więcej niż 8 dzieci, lub osób, które pełnoletniość uzyskały przebywając w pieczy zastępczej.

5. Regionalna placówka opiekuńczo – terapeutyczna prowadzona jest przez samorząd województwa, umieszczane są w niej dzieci, które, ze względu na stan zdrowia, wymagający szczególnej opieki i rehabilitacji nie mogą zostać umieszczone w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo wychowawczej.

6. Interwencyjny ośrodek preadopcyjny jest to placówka przeznaczona dla dzieci, które wymagają specjalistycznej opieki i ze względu na swój stan zdrowia, w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. Pobyt dziecka w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym nie może trwać dłużej niż do ukończenia przez niego pierwszego roku życia.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze współpracują, w zakresie wykonywanych zadań, z sądem, powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem adopcyjnym, rodziną, asystentem rodziny, organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej oraz z innymi osobami i instytucjami, które podejmują się wspierania działań wychowawczych placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej

Usamodzielnienie jest to długotrwały proces wychowawczy, który wprowadza osobę usamodzielnianą, czyli tą, która opuszcza pieczę zastępczą do podjęcia samodzielnego, dojrzałego życia i integracji ze środowiskiem lokalnym. Proces usamodzielnienia rozpoczyna się na rok przed osiągnięciem pełnoletniości przez osobę usamodzielnianą i w zależności od sytuacji życiowej, może trwać najpóźniej do momentu osiągnięcia przez osobę usamodzielnianą 26 roku życia. Jest to czas nauki praktycznych umiejętności takich jak: gospodarowanie budżetem domowym (robienie zakupów, gotowanie, pranie, prasowanie, opłacenie rachunków), poruszanie się na rynku pracy, podejmowanie się nowych ról społecznych. Proces usamodzielnienia ma na celu naukę tych umiejętności, które są niezbędne w dorosłym samodzielnym życiu. Ważne jest wsparcie usamodzielnianego wychowanka w ukończeniu szkoły i zdobyciu wykształcenia bądź kwalifikacji zawodowych przydatnych w podjęciu zatrudnienia. Proces usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej powinien uwzględniać czynniki społeczne i kulturowe. Wychowanek może

w bezpiecznych dla siebie warunkach próbować podejmować samodzielne decyzje i konsekwentnie dążyć do ich realizacji, mając jednocześnie wsparcie osób bliskich. Wychowanek będąc w procesie usamodzielnienia ma szansę spróbować zaistnieć na rynku pracy. Proces ten daje możliwość próby podjęcia pracy a co się z tym wiąże odbyć rozmowy z pracodawcą, negocjować warunki zatrudnienia, nabyć umiejętności tworzenia dokumentów aplikacyjnych. Wchodząc w proces usamodzielnienia, stymulowany jest rozwój emocjonalny i społeczny wychowanka przez osoby obecnie sprawujące nad nim pieczę.

Wychowanek zobowiązany jest do wyboru opiekuna usamodzielnienia, który zostanie zaakceptowany przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, osoba ta ma za zadanie wsparcie wychowanka w procesie usamodzielnienia. Proces usamodzielnienia realizowany jest w oparciu o indywidualny program usamodzielnienia, który opracowywany jest przez osobę usamodzielnianą wspólnie z opiekunem usamodzielnienia. Program określa w szczególności: zakres współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia oraz sposób uzyskania przez osobę usamodzielnianą wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz podjęciu przez osobę usamodzielnianą zatrudnienia. Realizacja Indywidualnego Programu Usamodzielnienia jest podstawą do przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki. Osoby usamodzielniane mają także prawo do ubiegania się o pomoc pieniężną na zagospodarowanie, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.

Piecza zastępcza w powiecie nowodworskim

Powiat nowodworski zamieszkuje 79427 osób. Pod względem administracyjnym składa się z sześciu gmin: miejskiej - Nowy Dwór Mazowiecki, miejsko - wiejskich - Nasielsk, Zakroczym oraz wiejskich - Czosnów, Pomiechówek, Leoncin. Rozstrzyganie w sprawach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego należy do właściwości Sądu Rejonowego w Nowym Dworze Mazowieckim dla gmin: Nowy Dwór Mazowiecki, Czosnów, Leoncin, Pomiechówek i Zakroczym oraz Sądu Rejonowego w Pułtusku dla gminy Nasielsk.

W powiecie nowodworskim w pieczy zastępczej przebywa 187 dzieci, z tego 157 osób w rodzinnej pieczy zastępczej, a w instytucjonalnej pieczy 30 dzieci. Analiza powodów przyjęcie dziecka do rodziny zastępczej wskazuje, że najczęstszą przyczyną umieszczenia

dziecka są uzależnienia rodziców. I tak w rodzinnej pieczy zostało umieszczonych 68 dzieci, a w instytucjonalnej pieczy 11 dzieci. Zaraz po uzależnieniu kolejną przyczyną była bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. W rodzinnej pieczy zostało umieszczonych 34 dzieci, a w instytucjonalnej 9 dzieci. Dzieci umieszczane w rodzinie zastępczej mają niezwykle silne negatywne doświadczenia, co przyczynia się do powstawania zaburzeń o charakterze psychologicznym. Dlatego też niezwykle ważne jest zwiększanie świadomości opiekunów zastępczych oraz ich kompetencji w zakresie sprawowania pieczy nad dziećmi, które doświadczyły zdarzeń krytycznych. Brak wsparcia w tym zakresie skutkować może niedostosowaniem oddziaływań wychowawczych do potrzeb dziecka, ograniczać jego rozwój, narażać opiekunów na zjawisko wypalenia zawodowego w związku z przeżywanymi niepowodzeniami wychowawczymi, w konsekwencji zagrażać może stabilności środowiska wychowawczego i powodować kolejne kryzysy w życiu dziecka.

Rodzinna piecza w powiecie nowodworskim

W powiecie nowodworskim funkcjonuje 105 rodzin zastępczych, w tym rodziny zastępcze spokrewnione (78), niezawodowe (21) oraz zawodowe (4), rodzinne domy dziecka (2) - stan na 31.12.2021 r.). Rodzinną pieczę zastępczą objętych jest 157 dzieci. Z wymienionych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej form rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu nowodworskiego nie funkcjonuje specjalistyczna rodzina zastępcza zawodowa ani rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego.

Liczba dzieci pozostających w rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2021 przedstawia się następująco:

- 105 dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych
- 24 dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych
- 14 dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych
- 14 dzieci w rodzinnych domach dziecka

Natomiast liczba dzieci w roku 2018 wynosiła:

- 84 dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych
- 40 dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych
- 16 dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych

Porównując liczbę funkcjonujących rodzin na przestrzeni 3 lat to różnica przedstawia się następująco:

- rodziny zastępcze spokrewnione - 78 w roku 2021; 65 w roku 2018
- rodziny zastępcze niezawodowe – 21 w roku 2021; 30 w roku 2018
- rodziny zastępcze zawodowe – 4 w roku 2021; 5 w roku 2018
- rodzinne domy dziecka – 2 w roku 2021; 0 w roku 2018

Powyższe dane wskazują, że liczba rodzin zastępczych oraz dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w powiecie nowodworskim jest zmienna. W roku 2021 pieczę zastępczą w zdecydowanej większości sprawowały rodziny spokrewnione. Mimo, że opieka osób spokrewnionych posiada wiele zalet, część tego typu rodzin wymaga dużego wsparcia, ponieważ dzieci wychowujące się w rodzinach spokrewnionych bardzo często nadal podlegają niewłaściwym wpływom społecznym. Liczba rodzin spokrewnionych na przestrzeni trzech lat wzrosła. Natomiast proporcjonalnie zmniejszyła się liczba rodzin niezawodowych. Ponadto w 2021 roku funkcjonowały dwa rodzinne domy dziecka

Na terenie powiatu nowodworskiego nie ma wystarczającej liczby rodzin, mogących przyjąć małoletnich z terenu powiatu. Wówczas konieczne jest umieszczenie dzieci poza jego terenem. Nie zawsze wpływa to korzystnie na dziecko. Duża odległość od domu rodzinnego uniemożliwia częste i regularne kontakty z rodziną naturalną. Rozluźnienie więzi może zmniejszyć motywację rodziców do poprawy sytuacji własnej rodziny i starań o powrót dziecka pod ich opiekę. Na terenie innych powiatów w pieczy zastępczej w roku 2021 przebywało 32 dzieci z terenu powiatu nowodworskiego.

W roku 2021 siedmioro dzieci powróciło do rodziny naturalnej natomiast umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej zostało 20 dzieci. Te dane wskazują na konieczność zwiększenia liczby miejsc w pieczy zastępczej.

Ponadto 21 pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej opuściło pieczę.

Instytucjonalna piecza zastępcza w powiecie nowodworskim

Powiat nowodworski prowadzi 4 placówki opiekuńczo - wychowawcze. Trzy typu rodzinnego oraz jedną placówkę socjalizacyjną dysponującą trzema miejscami interwencyjnymi.

Placówki typu rodzinnego przeznaczone są dla 8 dzieci i ich zadaniem jest stworzenie m.in. warunków zbliżonych do warunków panujących w domu rodzinnym. Placówki zapewniają wychowankom korzystanie z różnorodnych form kształcenia oraz ze świadczeń opieki zdrowotnej. Praca z wychowankami w placówkach typu rodzinnego stwarza możliwość przekazywania wzorców rodzinnych zachowań, których dzieci nie zaznały w domach rodzinnych, pozwala zmieniać wzorce relacji z osobami dorosłymi i rówieśnikami. Dzieci biorąc udział we wspólnych zakupach, przygotowaniu posiłków, dbaniu o czystość uczą się podstaw funkcjonowania w rodzinie i społeczności. Wychowankowie są przygotowywani do ewentualnego powrotu do domu rodzinnego, opiekunowie ściśle współpracują z rodziną biologiczną, w celu utrzymania więzi pomiędzy dziećmi i rodziną naturalną. Rodzinna atmosfera placówek oraz zatrudniona kadra umożliwiają indywidualny sposób oddziaływania na potrzeby wychowanków oraz szybką i profesjonalną reakcję na niepokojące zachowania dzieci oraz właściwe im zapobieganie.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza pełniąc funkcję socjalizacyjną zapewnia opiekę dla 14 dzieci.

We wszystkich placówkach dzieci mają stworzone warunki do rozwoju fizycznego, psychicznego i poznawczego. Placówki zapewniają formy kształcenia dostosowane do indywidualnych potrzeb i możliwości wychowanków. Wychowawcy modelują prawidłowe wzorce zachowania i wyrażania emocji u dzieci. Wychowawcy współpracują z domami rodzinnymi, zapewniają dostęp do opieki lekarskiej oraz dostęp do pomocy psychologicznej. W placówkach regularnie organizowane są wycieczki, a podczas wakacji kilkudniowe wyjazdy.

Na terenie innych powiatów w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywa 22 wychowanków.

Usamodzielniani w powiecie nowodworskim.

Obecnie liczba usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej wynosi 116 osób. 84 osoby to wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej natomiast 32 osoby to wychowankowie pieczy instytucjonalnej. Usamodzielniani wychowankowie pieczy mają możliwość pozostania w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej po ukończeniu 18 roku życia. Warunkiem niezbędnym do

pozostania w pieczy jest kontynuowanie nauki przez wychowanka. Liczba usamodzielnianych pozostających w pieczy to 3 osoby pozostające w instytucjonalnej pieczy oraz 35 osób w rodzinnej pieczy zastępczej.

Spośród usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej nie realizuje IPU bądź zawiesiło realizację IPU 43 wychowanków (23 wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz 20 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej).

Osoby realizujące IPU to wychowankowie instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej, którzy kontynuują naukę lub/i podejmują zatrudnienie. O ile realizowanie celów wyznaczonych w IPU w zakresie edukacji, podnoszenia kwalifikacji oraz podejmowania pracy zarobkowej jest zadaniem często realizowanym prawidłowo o tyle najwięcej trudności usamodzielniani napotykają w kwestii ustabilizowania swojej sytuacji mieszkaniowej.

Wskazują na to również liczba usamodzielnianych pozostających w pieczy zastępczej 38 osób pomimo ukończenia 18 roku życia nadal pozostaje w pieczy zastępczej.

Usamodzielniani korzystają z możliwości złożenia wniosków o lokal z zasobów gminy natomiast często złożenie wniosku nie daje gwarancji przydziału lokalu. Natomiast wynajęcie mieszkania bądź pokoju często przekracza możliwości finansowe osób usamodzielnianych.

Cele programu

Analiza powyższych danych wskazuje na:

- 1) Potrzebę podnoszenia standardów pracy z rodziną, zwiększenia umiejętności wczesnego rozpoznawania sytuacji kryzysowych, możliwości wsparcia rodziny w prawidłowym wypełnianiu roli opiekunów zastępczych i rozwiązywaniu bieżących trudności potrzebne jest dalsze podnoszenie kwalifikacji pracowników pracujących bezpośrednio z rodzinami zastępczymi i dziećmi objętymi pieczą zastępczą (koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej) a także wdrożenie superwizji pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, która ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.
- 2) Ze względu na niewystarczającą liczbę miejsc w rodzinach zastępczych i umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów, konieczne jest utworzenie nowych rodzin zastępczych w tym rodzin specjalistycznych, które mogłyby przyjąć pod opiekę dzieci o

specjalnych potrzebach wychowawczych i opiekuńczych oraz rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego.

3) Niewystarczająca jest profesjonalizacja rodzin zastępczych w zakresie obejmowania pieczą dzieci wymagających zastosowania specjalnych środków oddziaływania z względu na ich niepełnosprawność lub trudności wychowawcze, dlatego niezbędne jest obligatoryjna współpraca nowopowstałych rodzin z psychologiem/pedagogiem co pozwoli na nieustanne pogłębianie wiedzy o dziecku.

4) Analiza zebranych danych wskazuje na niewystarczające zabezpieczenie potrzeb w przypadkach interwencyjnego umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

5) Brak jest również jasnych procedur powiadamiania i współpracy pomiędzy instytucjami w przypadku konieczności interwencyjnego umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

6) Potrzebne jest podnoszenie świadomości opiekunów zastępczych w zakresie potrzeb dzieci objętych pieczą zastępczą oraz rozwój ich kompetencji opiekuńczo wychowawczych w celu zmniejszenia ryzyka wypalenia zawodowego i rozpadu rodziny zastępczej;

7) Niepokojąca jest niska liczba dzieci powracająca do rodziny naturalnej z pieczy zastępczej, dlatego też konieczne jest wprowadzenie zasad współpracy międzyinstytucjonalnej, w szczególności w zakresie współpracy na rzecz powrotu dzieci do domu rodzinnego.

8) Rodziny zastępcze nie zawsze posiadają kompetencje do właściwego wsparcia dzieci w wyrównywaniu deficytów edukacyjnych, dlatego też sygnalizują potrzebę pomocy korepetytora.

9) Osoby usamodzielniające się wykazują niezaradność życiową i nieprawidłowości w realizowaniu ról społecznych. Potrzebnym działaniem dla osób usamodzielnianych byłoby utworzenie grupy wsparcia, która polegałaby na wzajemnej pomocy osób znajdujących się w podobnej sytuacji życiowej. Byłaby prowadzona w formie spotkań wychowanków rodzinnych oraz instytucjonalnych form pieczy zastępczej, którzy znajdują się w podobnym wieku oraz przeżywają często takie same problemy i zmagają się z podobnymi dylematami. Spotkania mogłyby wpłynąć na ogólny rozwój uczestników, zwiększenie motywacji do działania oraz podejmowania nowych wyzwań, poprzez wzajemne motywowanie oraz dzielenie się własnymi doświadczeniami i dokonania. Potrzebne jest wsparcie

usamodzielnianych wychowanków w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, np. poprzez dofinansowywanie wynajmowanych pokoi oraz stworzenie mieszkań chronionych na terenie powiatu.

Cele szczegółowe i proponowane zadania do zrealizowania na lata 2023-2025

Cel 1: Rozwój systemu rodzinnej pieczy zastępczej.

Zadanie 1 : Wypracowanie modelu współpracy PCPR z OPS w zakresie powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

Wskaźnik realizacji:

- Liczba konsultacji pomiędzy przedstawicielami instytucji,
- Ustalenie sposobu tworzenia i synchronizacji planu pomocy dziecku z planem pracy z rodziną.

Zakładane rezultaty:

- Instytucje informują się nawzajem i wspólnie ustalają podejmowane działania zmierzające do powrotu dziecka do rodziny naturalnej.
- Wzrost liczby dzieci powracających z pieczy zastępczej do rodzin naturalnych.

Termin realizacji: 2023 r.

Zadanie 2: Umożliwienie dzieciom kontaktu i podtrzymania więzi z rodziną naturalną w przypadku umieszczenia poza terenem powiatu nowodworskiego.

Wskaźnik realizacji:

- Liczba urlopowanych do domów rodzinnych, dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej poza powiatem nowodworskim.

Zakładane rezultaty:

- Dzieci są urlopowane na okresy dni wolnych od nauki do domów rodzinnych.
- Utrzymanie więzi emocjonalnych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej poza powiatem

Termin realizacji: 2023 – 2025

Zadanie 3: Podejmowanie działań edukacyjnych upowszechniających pieczę zastępczą, poprzez:

- artykuły w lokalnej prasie
- stronę internetową, portal społecznościowy

Wskaźnik realizacji:

- Liczba opublikowanych artykułów
- Liczba odwiedzin strony internetowej
- Liczba zamieszczonych informacji na stronie internetowej
- Utworzone konto na portalu społecznościowym
- Liczba zamieszczonych informacji, „polubień”, udostępnień;

Zakładany rezultat:

- Instytucje pracujące z dzieckiem oraz społeczność lokalna znają ideę pieczy zastępczej.
- Wzrost efektywności współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie powrotu dziecka do rodziny naturalnej.
- Zwiększenie liczby osób zainteresowanych pełnieniem funkcji opiekunów zastępczych

Termin realizacji: 2023-2025

Zadanie 4: Zwiększanie kompetencji zawodowych kadry pracującej z rodzinami zastępczymi, dziećmi objętymi pieczą zastępczą, poprzez superwizję i szkolenia.

Wskaźniki realizacji:

- Liczba szkoleń,
- Liczba pracowników, którzy wzięli udział w szkoleniach,
- Liczba pracowników, których praca została poddana superwizji,
- Liczba spotkań przeprowadzonych w ramach superwizji
- Przyjęty Zarządzeniem Dyrektora program wdrażania superwizji w jednostce.
- Przyjęty Zarządzeniem Dyrektora program szkoleń i podnoszenia kwalifikacji pracowników, zgodnie z zakresem wykonywanych zadań

Zakładany rezultat:

- Poprawa efektywności pracy z klientami;
- Wzrost kompetencji pracowników;
- Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu pracowników.

Termin realizacji: 2023-2025

Zadanie 5: Wprowadzenie jednolitych procedur szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych:

- Opracowanie programu szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka zatwierdzonego decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej
- Opracowanie programu szkoleń dla rodzin spokrewnionych

Wskaźnik realizacji:

Opracowany projekt Programu szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

Zakładany rezultat:

- Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej są przygotowani do sprawowania pieczy zastępczej.
- Zachowana jest ciągłość i dostępność szkoleń dla kandydatów.

Termin realizacji:

- 2025 przekazanie programu do akceptacji do MRiPS
- 2023 r. – 2025 r. przeszkolenie pracowników

Zadanie 6: Zapewnienie liczby koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z wymaganiami ustawowymi.

Wskaźnik realizacji:

- Liczba rodzin zastępczych objętych wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.
- Liczba koordynatorów.

Zakładany rezultat:

Rodziny zastępcze otrzymują pomoc w wypełnianiu funkcji zgodnie z wymaganiami ustawowymi.

Termin realizacji: 2023 -2025

Cel 2: Ograniczenie umieszczania dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej

Zadanie 1: Zwiększanie liczby rodzin zastępczych zawodowych na terenie powiatu

Wskaźnik realizacji:

- Liczba podpisanych umów z rodzinami zastępczymi
- Liczba kandydatów do szkolenia dla rodzin zastępczych

Zakładany rezultat:

- Możliwość umieszczania dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej
- Ograniczenie umieszczeń w instytucjonalnej pieczy zastępczej
- Termin realizacji: 2023 – 2025

Zadanie 2: Poszukiwanie możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej formie pieczy zastępczej poprzez umieszczenie dziecka w rodzinie spokrewnionej lub niezawodowej.

Wskaźnik realizacji:

- Liczba rodzin spokrewnionych
- Liczba rodzin niezawodowych

Zakładany rezultat:

- Umieszczenie dziecka w rodzinach niezawodowych lub spokrewnionych
- Ograniczenie umieszczenia dzieci w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej

Termin realizacji: 2023-2025

Cel 3: Zapewnienie pieczy dzieciom pozbawionym opieki rodziców biologicznych

Zadanie 1: Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Wskaźnik realizacji:

- Liczba kandydatów zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
- Liczba kandydatów skierowanych na szkolenia;
- Liczba osób, które ukończyły szkolenie

Zakładany rezultat:

- Spadek liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej poza terenem powiatu nowodworskiego;
- Częstszy kontakt i utrzymanie więzi dzieci z rodziną biologiczną.

Termin realizacji: 2023-2025

Zadanie 2: Profesjonalizacja rodzinnej pieczy zastępczej, poprzez szkolenia i konsultacje ze specjalistami oraz zawieranie umów na prowadzenie rodzin zastępczych zawodowych.

Wskaźnik realizacji:

- Liczba przeprowadzonych szkoleń;
- Liczba osób uczestniczących w szkoleniach liczba zawartych umów

Zakładane rezultaty:

- Zapewnienie stabilnego środowiska wychowawczego dla dzieci, stwarzającego optymalne warunki do rozwoju.
- Opiekunowie zastępczy w sposób świadomy realizują proces wychowawczy dzieci.

Termin realizacji: 2023-2025

Zadanie 3: Zapewnienie miejsca w pieczy zastępczej dla małoletnich matek z dziećmi.

Wskaźnik realizacji:

Liczba miejsc dla małoletnich matek z dziećmi

Zakładany rezultat:

- Piecza zastępcza jest sprawowana bezpośrednio nad matką i jej dzieckiem.
- Małoletnie matki nie są rozdzielane z dziećmi.
- Zachowane stabilne środowisko wychowawcze, które wspiera rozwój zarówno małoletniej matki (np. potrzeby edukacyjne, społeczne) jak również jej dziecka (potrzeby opiekuńcze).
- Wsparcie matek w wypełnianiu roli rodzicielskiej.

Termin realizacji: 2023-2025

Cel 4: Stworzenie systemu interwencyjnego umieszczania dziecka w pieczy zastępczej

Zadanie: Zabezpieczenie miejsca interwencyjnego w rodzinnej pieczy zastępczej.

Wskaźnik realizacji:

- Liczba zabezpieczonych miejsc
- Liczba podpisanych umów

Zakładany rezultat:

- Natychmiastowe i płynne zabezpieczenie w pieczy zastępczej dzieci, których bezpieczeństwo, zdrowie i życie jest zagrożone

Termin realizacji: 2023

Cel 5: Organizowanie wsparcia dla rodzin zastępczych oraz dzieci umieszczonych w tych rodzinach

Zadanie 1: Zwiększenie dostępności poradnictwa psychologicznego – pedagogicznego.

Wskaźnik realizacji:

- Liczba odbytych konsultacji;
- Wymiar zatrudnienia specjalistów.

Zakładany rezultat:

- Zachowanie i wzmocnienie kompetencji rodzin zastępczych oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia
- .Większa dostępności wsparcia dla wychowanków pieczy zastępczej

Termin realizacji: 2023-2025

Zadanie 2: Organizacja grup wsparcia dla rodzin zastępczych.

Wskaźnik realizacji:

- Liczba odbytych spotkań w ramach grup wsparcia;

- Liczba uczestników grup wsparcia

Zakładany rezultat:

- Wsparcie emocjonalne rodzin zastępczych;
- Wymiana doświadczeń pomiędzy opiekunami;
- Doskonalenie umiejętności wychowawczych;
- Radzenie sobie z emocjami przez opiekunów zastępczych;
- Inicjowanie i wzmacnianie pozytywnych zmian w systemie rodzinnym;
- Zapobieganiu zjawisku wypalenia

Termin realizacji: 2023-2025

Zadanie 3: Zapewnianie rodzinom zastępczym dostępu do specjalistycznej pomocy.

Wskaźnik realizacji:

- Liczba dzieci objętych wsparciem korepetytorów;
- Liczba przeprowadzonych zajęć

Zakładany rezultat:

Zmniejszenie liczby dzieci nieprawidłowo realizujących obowiązki szkolne i mających trudności w nauce

Termin realizacji: 2023-2025

Zadanie 4. Umożliwienie wzajemnego kontaktu i integracji środowiska rodzinnej pieczy zastępczej (pikniki, dni rodzicielstwa, spotkania okolicznościowe.

Wskaźnik realizacji:

- Liczba przeprowadzonych spotkań;
- Liczba osób uczestniczących w spotkaniach

Zakładany rezultat:

- Integracja środowiska rodzin zastępczych;
- Stworzenie płaszczyzny do wymiany doświadczeń;
- Promowanie sposobów aktywnego spędzania czasu i wypoczynku

Termin realizacji: 2023-2025

Zadanie 5: Zapewnienie poradnictwa prawnego.

Wskaźnik realizacji:

- Liczba odbytych konsultacji;
- Wymiar zatrudnienia specjalistów.

Zakładany rezultat:

- Zwiększenie świadomości rodzin zastępczych w zakresie ich praw i obowiązków.

Cel 6: Wspieranie procesu usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej

Zadanie 1: Organizowanie cyklicznych spotkań z doradcą zawodowym i rozwój umiejętności wychowanków w zakresie poruszania się po rynku pracy.

Wskaźnik realizacji:

- Liczba osób uczestniczących w spotkaniach z doradcą zawodowym;
- Liczba osób aktywnych zawodowo

Zakładane rezultaty:

- Wzrost liczby osób usamodzielnianych aktywnych zawodowo
- Usamodzielniani posiadają umiejętności poruszania się po rynku pracy

Termin realizacji: 2023-2025

Zadanie 2: Trening zarządzania budżetem.

Wskaźnik realizacji:

- Liczba osób objętych treningiem;
- Liczba spotkań w ramach treningu

Zakładany rezultat:

- Wychowankowie znają zasady racjonalnego planowania i gospodarowania budżetem domowym
- Termin realizacji: 2023-2025

Zadanie 3 Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.

Wskaźnik realizacji:

- Liczba zawartych umów o najem lokalu lub pokoi

Zakładany rezultat:

- Zabezpieczenie mieszkania dla osoby usamodzielnianej do czasu ustabilizowania sytuacji życiowej.
- Minimalizowanie zagrożenia bezdomności i demoralizacji

Termin realizacji: 2023-2025

Zadanie 4: Utworzenie mieszkań chronionych umożliwiających rozwoju umiejętności samodzielnego życia.

Wskaźnik realizacji:

- Liczba utworzonych mieszkań;
- Liczba osób zamieszkujących w mieszkaniach treningowych

Zakładany rezultat:

- Usamodzielniani znają zasady efektywnej komunikacji w relacjach między domownikami;
- Usamodzielniani znają sposoby rozwiązywania konfliktów w gospodarstwie domowym;
- Usamodzielniani znają zasady racjonalnego gospodarowania budżetem domowym;
- Osoby usamodzielniane znają zasady żywienia i przygotowywania posiłków domowych;
- Usamodzielniani rozumieją rolę higieny osobistej w życiu człowieka i zasady jej utrzymania
- Usamodzielniani posiadają wiedzę na temat utrzymywania czystości w domu

Termin realizacji: 2023-2025

Zadanie 5: Grupy wsparcia.

Wskaźnik realizacji:

- Liczba osób uczestniczących w grupie wsparcia;
- Liczba spotkań

Zakładany rezultat:

- Wymiana informacji na temat sposobów radzenia sobie z problemami;
- Minimalizowanie poczucia osamotnienia w problemach;

- Poprawa samopoczucia;
- Wzrost poczucia własnej wartości;
- Poprawa funkcjonowania w społeczeństwie

Termin realizacji: 2023-2025

Zadanie 6: Zapewnienie poradnictwa psychologicznego i prawnego.

Wskaźnik realizacji:

- Liczba odbytych konsultacji;
- Wymiar zatrudnienia specjalistów

Zakładany rezultat:

- Zwiększenie świadomości usamodzielnianych wychowanków w zakresie ich praw i obowiązków.
- Poprawa funkcjonowania w społeczeństwie.
- Rozwój umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

Termin realizacji: 2023-2025

Limit rodzin zastępczych zawodowych.

Zgodnie z art. 54.1. Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej „z rodziną zastępczą niezawodową spełniającą warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, posiadającą opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz co najmniej 3-letnie doświadczenie, jako rodzina zastępcza, prowadzący rodzinny dom dziecka lub pełniący funkcję dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, starosta zawiera, na wniosek tej rodziny, umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej”.

Liczba rodzin niezawodowych w roku 2022 wyniosła 20 rodzin.

Wskazane poniżej limity rodzin zastępczych dotyczą prognozowanej liczby umów zawieranych z funkcjonującymi rodzinami niezawodowymi, które spełniają ustawowe warunki do pełnienia rodziny zawodowej i w kolejnych latach uzyskają 3 letnie doświadczenie, jako rodzina zastępcza. I tak w 2023 roku limit rodzin wynosił będzie 2 rodziny; w roku 2024 limit rodziny wynosił będzie 3 rodziny. W roku 2025 limit rodzin również wynosi 3 rodziny.

Ewaluacja i monitoring

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej będzie poddawany systematycznej ocenie pod kątem stopnia wdrażania poszczególnych celów i zadań na podstawie analizy wskaźników ich realizacji oraz w zakresie skuteczności, efektywności i trafności tych celów i zadań poprzez ocenę zgodności zakładanych i osiągniętych rezultatów. Ewaluacja i monitoring będą przeprowadzane corocznie w formie sprawozdania z realizacji programu, które stanowić będzie integralną część sprawozdania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.